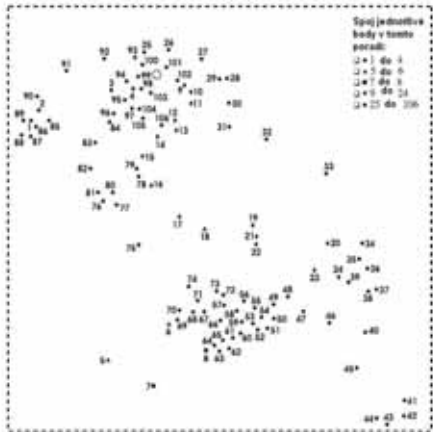

Na tomto obrázku je šesť malých a dve veľké štvorce. Preložím 6 zápalek vytvoríte 6 štvorcov. Každá zápačka však musí byť súčasťou nejakého štvorca.

Rodičia sa ponáhľajú do kina, a tak pustia svojmu synčovi na gramofóne rozprávku. Keď sa vráti z kina, symbol plače a hovorí:

- Chcem, chcem, chcem!
- A z gramofónu sa ozývajú:
- Chceť počuť rozprávku?, Chceť počuť rozprávku?

Vytváre
Gréckokatolícka cirkev
Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Šekčov
Ul. Martina Benku 7, 080 01 Prešov
Len pre vnútornú potrebu

Internet: www.krikat-sekcov.sk
e-mail: presov.sekcov@krikatp.sk
tel: 051/7725 540
fax: A-medla, str., Remanova 8, Prešov

Deň pre vnútornú potrebu Dobrovoľný príspevok 3 sk Neprešlo jazykovú úpravu

Adresátom listu je kresťanské spoločenstvo v Kolosách. Kolosy bolo staroveké mesto v juhovýchodnej Frigií, asi 200 km na východ od Efezu. Spolu so susednými mestami Hierapolum a Laodiceou (porov. Kol 2, 1; 4,13) bolo centrom výroby látok a farbenia vlny. Hoci Pavol na svojej tretej misijnej ceste prešiel okolo Frigiou (porov. Sk 18, 23), zdá sa, že nikdy osobne neohlasoval evanjelium v Kolosách (porov. Kol 2, 1). Tamčejšiu kresťanskú obec založil jeho spolupracovník Epafros (porov. Kol 1, 7; 4,12) a neskôr ju spravoval Archippos (porov. Kol 4, 17). Významnejšími osobnosťami tohto spoločenstva boli Filemon (porov. Fin 2) a Onesimos (porov. Kol 4, 9). Kresťania boli zväčša pohanského pôvodu (porov. Kol 1, 21,27; 2,13). Frigovia a Gréci v Kolosách sa schádzali v súkromných domoch; z nich sa osobitne spomína dom Nymfy (porov. Kol 4, 15) a dom Filemona (porov. Fin 2).

Vyhlasovali sa za »osvietených« kresťanov a vo svojej »filozofii« (porov. Kol 2, 8) učili uctievanie anjlov (2, 18) a najmä »živlov sveta«, t. j. kozmických mocností, ktoré riadia svet (porov. 2, 8,20). Podľa ich učenia sú tieto mocnosti rielen pôvodcami kozmu, ale vládnú aj nad človekom, určujú jeho životné osudy a udeľujú spásu a nesmetelnosť tomu, kto si ich uctieva s »poníženosťou« (porov. 2,18) a askézou (porov. 2, 16,21) a pritom sa snaží vstúpiť do spoločenstva s nimi prostredníctvom vídení (porov. 2, 18). Zasketického hľadiska vyžadovali (porov. 2, 20) umŕtvenie (porov. 2, 21) a osobnosť od voči telu (porov. 2, 23), aby sa tak oslobodili od neho. Kládli veľký dôraz na zachovávanie určitých sviatkov, novmesiaca a soboty (porov. 2, 16). Týmto poníženými ideami uberal falošni učiteľa Kristovi na prvenstvo i na jeho zvrchovanom a istrednom postavení a znehodnocoval účinky jeho vykupiteľského diela.

Do mládeže cirkvi v Kolosách sa vtrhli falošni učiteľa, ktorí niesli teoretický i praktický synkretizmus poskladaný z helenistických a židovských prvkov.

2. Okolnosti a cieľ listu. Epafros informoval Pavla vo väzení o stave cirkvi v Kolosách. Okrem dobrých správ (porov. 1, 3-8) priniesol informácie aj o ľudskom učení, ktoré začal medzi vrsiaci siriť falošni učiteľa. Na základe týchto správ napísal Pavol Kolosanom list, aby ich vylákal pred nebezpečenstvom omýľov vo viere a v kresťanskom živote a aby ich utvrdil v apoštolskom učení,

ktoré im od začiatku chlasoval Epafros (porov. 1, 7 n.; 4, 12). Pavol s obdivuhodnou odvahou používa terminológiu falošných učiteľov, aby tým výraznejšie odkryl ich pomýlené názory a aby ho Kolosania lepšie pochopili.

3. Rozdelenie a obsah listu:

- Úvod (1, 1-14):
- Pozdrav (1, 1-2)
- Vďakyvzdanie (1, 3-8)
- Modlitba za Kolosanov (1, 9-14)
- Náuková časť: Kristovo prvenstvo a moc nad kozmom (1, 15 - 2, 23);
- Kristológický hymnus (1, 15-20)
- Účasť Kolosanov na vykúpení (1, 21-23)
- Apoštol Pavol a kresťanská obec v Kolosách (1, 24 - 2,23);
- Pavlovo poslanie medzi pohanmi (1, 24-29)
- Viera Cirkvi (2, 1-7)
- Výstraha pred falošnými učiteľmi (2, 8-23).
- Parenteticko-praktická časť: Uskutočnenie nového života v Kristovi (3, 1 - 4, 6);
- Základné činy nového života (3, 1-17)
- Stavovské povinnosti kresťanov (3, 18 - 4, 1)
- Všeobecné napomenutia (4, 2-6)
- Záver (4, 7-18);
- Osobné správy (4, 7-9)
- Pozdravy a odporúčania (4, 10-17)
- Apoštolov vlastnoručný pozdrav (4, 18).

4. Literárne a teologické zvláštnosti listu. Z jazykovej stránky treba vyzdvihnúť lexikálne a štylistické zvláštnosti, ktorými sa List Kolosanom líši od ostatných Pavlových listov. Je v ňom 33 neologizmov, ktoré sa v iných textoch Nového zákona nevyskytujú (tzv. hápax legómena), 15 z nich nepouží ani Pavol v iných listoch. Prekvapuje aj to, že v liste chýbajú niektoré charakteristické pojmy Pavlovej teológie ako »zákone«, »spravodlivosť«, »sloboda«, »hriech«, a »spása«. Štylistickou zvláštnosťou listu je používanie slov odvodených z toho istého koreňa (porov. napr. 2,18: »rastie Božím vzrastom«); paronomázia a opakovanie synonym (porov. napr. 1,9: »modif sa a prosit«); 1,22: »svät, nepokřivmení a bez úhony«). Štýl listu je často ťarbavý a rozvlnčný, vetné konštrukcie sú nejasné (porov. napr. stať 1,9-20, ktorá v gréckom texte tvorí jednu vetu; pozri aj 2, 8-15; 1,3-8).

Z teologického hľadiska treba vyzdvihnúť, že kristológia je v Liste Kolosanom rozvinutejšia: Kristus je prostredníkom a udržovateľom stvorenia (1,16n.), skrze neho je všetko (aj »na nebi«) zmierené s Bohom (1, 19 n.). On je »hlavou tela, Cirkvi« (1,18; 2, 9), a nie iba jedno telo, ktoré spája všetky údy (porov. Rim 12, 4 n.; 1 Kor 12, 12n.). Kristológia Listu Kolosanom je prevažne kozmologicky orientovaná (1, 16-19; 2,9 n.19) a má podobu hymnických výpovedí (1, 15-20; 2, 9-15).

Pre deti a všetky Božie deti Izaiáš

Na stránkach Svätého písma sa stretávame s viacerými Božimi mužmi - prorokmi. Niektorí z nich sami zaznačovali Božie slovo, ktoré zaznelo v ich živote. Sú nimi zvlášť takzvaní štyria veľkí proroci Izaiáš, Jeremiáš, Ezechieľ a Daniel.

Prorok Izaiáš pochádzal zo šlachtičského rodu. Bol to veľmi nadaný človek. Jeho meno znamená: Jahve je spása. Pozvanie k prorokému úradu dostal v jeruzalemskom chráme pri modlitbe. Tak hlboko sa ponoril v modlitbe do spojenie sa s Bohom, že zabudol na všetko, čo sa vokol neho dialo. Zrazu sa mu otvoril duchovný zrak a takže videl podivuhodné veci. Neprehádzal z tohto sveta.

Pán Boh sa mu ukázal vo svojej sláve a velebe a on počul Pánov hlas: »Koho mám poslať a kto nám pôjde? I povedal som mu: „Hľa, tu som, pošl mňa! (iz 6, 8). Boh mu dal príkaz, aby v jeho mene hovoril k ľudu. Neboho to ľahká úloha. Ved mal zvestovať izraelskému národu súdy a tresty, ktoré ho postihnú, ak sa neobrátí. Bez ohľadu na vládcov trojil proti bezbožnosti a nevďačnosti národa. Vravel: Zvíra pozná svojho pána, osol svoje jasle, ale národ izraelský nepozná svojho boha. Aké je to smutné!

Beďa tým, vraví prorok, ktorí hovoria na zlé, že je to dobré a na dobré, že je zlé. Bohatí si mysleli, že svoje hriechy odčinia veľkými dami a uslovnou návštevou chrámu. Boh však žiada zmenu života. On sa vysmievať nedá.

Prorok Izaiáš nám najhvie v Starom zákone priblíži osobu Mesiáša. Nazývame ho preto aj evanjelistom Starého zákona. Prorokova: Dieťa sa nám narodilo. Syn je nám daný. Vládca mocný, Krieha pokoja, ktorý bude súdiť národy. - Bolo to sedemsto rokov dopredu.

Tento prorok videl aj postavu trpiaceho Spasiteľa ako muža bolesti, zbitého pre naše hriechy, strateného pre naše zločiny a zabitého. Stretávame sa tu s Božím zjavením o zástupnom utrpení.

Boh stále hľadá ochotných ľudí, ktorí by zvestovali posolstvo spásy, vyzývali k pokániu. A vedeli niečo aj pretrpieť.

Ježíšu, chcem svedčiť o tebe slovom i životom

1. Ktorí sú štyria veľkí proroci?
Izaiáš, Jeremiáš, Ezechieľ a Daniel
2. Ako zvykneme volať proroka Izaiáša?
Evanjelista Starého zákona. Podľa veľmi živo obraz budúceho Mesiáša.
3. Čo hovorí Izaiáš o Mesiášovi?
Predpovedá, že sa narodí, ale aj to, že bude trpieť a zomrie. Bude to muž bolesti.
4. V čom je nám Izaiáš veľkým vzorom?
V ochote poslúžiť Bohu. Často hovoríme: „Hľa, tu som, pošl ma!“

Pre jeho smelosť a odvahu ho nazývali „Atanážom Západu“. Skutočne sa mu aj podobá pevnosťou vo viere, v boji proti atánom, v prenasledovaniach a vyhnasť pre pravdu. Pápež Plus IX. ho vyhlásil za učiteľa Cirkvi.

Podľa internetového zdroja spravoval oMK.

Čo je Mágia?

Pod pojmom „mágia“ chápeme ritálne spôsoby konania vyjadrené slovami a gestami, pomocou ktorých sa človek usiluje ovplyvniť udalosť a veci, ktoré prirodzene nemôže ovládať. Symboly, predmety, formuly a úkony, ktoré tvoria magický rituál musia byť presne zachované. Ináč by sa vraj nedostavil správny účinok alebo dokonca by mohol byť opačný. Ak sú však splnené všetky podmienky, účinok takéhoto rituálu by automaticky mal nastať. V niektorých prípadoch sa vyžaduje, aby osoba, ktorá ho vykonáva, vykonala rôzne prípravné a očistné úkony.

Mágia vychádza z predpokladu, že existujú tajné sily ovplyvňujúce život človeka, ktoré

sú schopné prekročiť známe prírodné sily a možnosti, a ktoré môže vykonávať (alebo užívať) mágie ovplyvňovať pomocou obradov. Pritom sa nehľadá na Boha a jeho pôsobenie. Zastánci mágie tvrdia, že „môže prinútiť aj duchov alebo démonov, aby sa ukázali a splnili to, čo ona žiada. (...) Tvrdí sa, že sa môže pred týmito silami brániť tým, že sa uteká k zariekavaniu a k amuletom, alebo sa domnieva, že si môže od nich vymôcť dobrodenia zaklinaciami formulami, taradajnými odvarmi alebo úkonmi spojenými s hviezdami, so svetom alebo s ľudským životom.“

Upravil oMK.

5. Problém autenticity listu.

Osobitný literárny a teologický ráz Listu Kolosanom podnietil diskusiu o jeho pôvode a autenticite. Väčšina vedcov zastáva názor, že list nenapísal Pavol, ale jeden z jeho žiakov, prípadne neskorší redaktor z okruhu Apoštolskej tradície. Väčšina odborníkov však pripisuje list Pavlovi. Literárne zvláštnosti vysvetľujú tým, že Pavol sa v liste zaoberá špecifickými otázkami, vyvolanými učením falšovaných učiteľov. Ich pomýlené názory vyvracia tak, že používa ich vlastnú terminológiu, ale s inou myšlienkovou náplňou. A názov početné hápar. Jednomena sa zväčša vyskytujú v polemickom kontexte listu. Aj kristológia listu je podmienená myšlienkovým sledom falšovaných učiteľov. Ale jej vývoj v Liste Kolosanom je úplne v línii pravých Pavlových listov (o Kristovi, zmrieteľovi všetkého porov. 1 Kor 8, 6; 10, 4; 2 Kor 5, 19; o Kristovi, Pánovi nad všetkými mocnosťami porov. Gal 4, 3, 9).

Rim 8, 38n.; Flp 2, 10 n.). Rozhodujúcim argumentom pre Pavlovo autorstvo je veľká podobnosť medzi Listom Kolosanom a Listom Filemonovi, ktorý sa všeobecne pokladá za protopavlovský spis. Pavol je vo väzení, môže však prijímať návštevy; osoby, ktoré pozdravuje, sú tie isté (porov. Kol 4, 10-14 s Flm 23 n.). V oboch listoch sa hovorí o poslaní Onesima (porov. Kol 4, 9 s Flm 12) a apeluje sa na Archippa (porov. Kol 4, 17 s Flm 2).

Podľa viacerých biblistov Pavol napísal List Kolosanom vo väzení v Ríme, teda v r. 61-63. Pravdepodobnejšie je však mienka mnohých odborníkov, podľa ktorej bol list poslaný z väzenia v Cezárii v r. 58-60. Doručiteľom listu bol Tychikus (porov. 4, 7 n.), kým Epafroditos ostal po boku Apoštola ako dobrovoľný spolupráca, aby mu pomáhal (porov. Flm 23).

6. Teologický a duchovný význam listu.

V rámci obsahovej koncepcie listu možno rozlíšiť niekoľko menších literárnych jednotiek, ktoré majú dôležitú úlohu v tematickom rozvíjaní listu. V úvodnej časti má ústredné miesto kristologický hymnus (1, 15-20) a fragment kristologického významu viery (2, 14-15). V morálno-poučnej časti sú tzv. katalógy nerestí (porov. 3, 5-8) a čnosti (porov. 3, 12), ako aj rodinné pravidlá (porov. 3, 18-4, 1). Kristologický hymnus (1, 15-20) predstavuje hlavnú tému celého listu a zároveň je akoby syntézou teológie Listu Kolosanom. Stavnostným a lapidárnym štýlom Pavol ohlasuje všeobecný a definitívny prímat Krista, ktorý sa svojou stvoreniskou činnosťou (1, 15-18a) a vykúpiteľskou obetou (1, 18b-20) stal hlavou všetkého, aj kozmických mocností (2, 10). Kristus je teda nazývaný zvrchovaným Pánom všetkého, „čo je na zemi aj čo je na nebi“ (1, 20).

Duchovné poslanstvo Listu Kolosanom spočíva v optimistickom chápaní všetkých skutočností. Toto chápanie sa zakladá na kristocentrickom svetoznázore, že Kristus je Pánom sveta a dejín. List Kolosanom môže byť aj dnes prameňom sily a odvahy pre Cirkev a vôbec pre kresťanov ušľachtilých svetovými mocnosťami a ich zotročovateľskými štruktúrami. Iba Kristus a jeho poslanstvo zaručuje všetkým ľuďom opravdivú slobodu a ľudskú dôstojnosť.

Podľa internetového zdroja upravil oMK.

Blažoslavený biskup a mučeník Teodor Romža – 1. november

Jeho krásny život je svedectvom boja za jednotu Gréckokatolíckej cirkvi s Rímom.

Narodil sa 14. apríla 1911 vo Veľkom Byčkove na Ukrajine ako deviate dieťa chudobnej rodiny, bohatý iba na vieru a statočnosť. Rodičia, ktorých si všeto veľmi vážil, viedli deti k Hbokej nábožnosti. Teodor bol nadaný. Po ukončení štúdií na gymnáziu v Chuste verejne prejavil svoje povolanie, ktoré v ňom zrelo už vyše dvoch rokov: rozhodol sa ísť za kňaza celibátika napriek tomu, že jeho profesori mu radili ísť na dráhu inžiniera alebo dôstojníka.

V roku 1930 začal študovať v Ríme, kde býval v kolegiu Gernanicum-Hungarum spolu so seminaristami z rôznych krajín. Po štyroch rokoch sa presťahoval do ruského seminára, kde mohol pestovať východný obrad a rutínu. Za kňaza ho 24. decembra 1936 vysvätil ruský biskup Alexander Evreinov. Ako novokňaz si Teodor Romža zvolil za heslo slová 116. žalmu „Pane, som tvoja sluha a syn tvojej služobnice“, ktoré odrážajú jeho odovzdanosť a zasvätenie sa Kristovi a jeho matke. Po štúdiách sa vrátil domov, kde ho čakala povinná vojenská služba. Po nej začal spravovať dve farnosti v Berezove a Nižnej Bystrej v Chuštskom okrese. Stretil sa tu s veľkou náboženskou, ale aj hmotnou biedou. Aj keď túžil pokračovať v štúdiu, biskup Alexander Stojka ho koncom roka 1939 vymenoval za špirituála a profesora filozofie v seminári v Užhorode.

Vojnové roky boli rutín aj pre Romžovu vlasť. Menš sa hraniče aj meno krajiny. Za ťažkých pomerov si ho Božia prozreteľnosť pripravila za pastiera a nástupcu

mukačevského biskupa Stojku, ktorý zomrel v máji 1943. Tesne pred príchodom sovietskych vojsk bol 24. septembra 1944 Teodor Romža vymenovaný za biskupa. Mal iba tridsaťtrn rokov a stal sa najmladším biskupom Katolíckej cirkvi.

V októbri obsadili Podkarpatsko sovietske vojská. Sovietske vrchnosti najskôr začali líkať kňazov a veriacich, aby vystúpili z Cirkvi, neskôr zmenili taktiku na vytrhávajúcu a zastrešovanie. Do Mukačeva bol poslaný pravoslávny biskup Teodor Romža protestoval na úradných miestach, navštevoval farnosti a povzbudzoval ľudí. Kňazi a veriaci ostávali veľmi. Na sviatok Uspenia Presvätej Bohorodičky roku 1946 sa na mukačevskú pútnickú horu zišlo vyše 50 000 veriacich. V očiach sovietskych vládcov bol Teodor Romža nepriateľom a tajná polícia dostala príkaz zlikvidovať ho.

Biskup očakával mučeníctvo. Keďže vláda ho nemohla obžalovať z nijakej politickej viny a nechcelo, aby ju svetová mienka obvinila z prenasledovania za vieru, zinscenovala dopravnú nehodu. Keď sa Teodor Romža 27. októbra 1947 vracal z posviacky kostola v Lávke, narazilo do ich voza vojenské auto. Zranenia členov posádky však neboli smrteľné, a tak ich najatí vrahovia začali mlátiť železnými tyčami. Prestali, až keď okolo prechádzala

poľtová dodávka a dopravná ťažko raneného biskupa i troch spolucestujúcich do nemocnice. Teodor Romža však neumieral, preto tajná polícia poslala agentku, ktorá mu, preoblečená za ošetrovateľku, v noci na 1. novembra 1947 podala smrťacu injekciu. Jeho telo urobili v krypte pod katedrálou.

Pri svojej návšteve Ukrajiny v dňoch 23. až 27. júna 2001 pápež Ján Pavol II. vyhlásil Teodora Romžu za blažoslaveného.

J. E. Kardnal Tomko, Upravil o Milan Kalperek.

Predstavujeme učiteľov cirkvi Sv. Hilár z Poitiers, biskup, učiteľ Cirkvi (4. storočie)

Sv. Hilár sa narodil okolo roku 315 v Poitiers vo Francúzsku. Jeho predkovia boli bohatí galskí sfachčci. Hoci bol pohan, Hilár si zachoval oštosť srdca, žil podvým životom, veľa študoval, najmä filozofiu, rečníctvo a poéziu. Neskôr začal aj vyučovať. Postupne však začal uvažovať nad životom a jeho zmyslom. Začal čítať Sv. písmo. Stal sa kresťanom, takisto aj jeho žena a dcéra.

Keď okolo roku 350 zomrel poitiersky biskup, kňazi a ľudia si jednohlasne zvolili Hilára za svojho biskupa, aj napriek tomu, že bol laik. Sprvu to nechcel prijať, ale potom sa predsa rozhodol zanechať rodinu a naplniť sa venovať tomuto poslaniu. Stalo sa to za panovania Konštancia, syna cisára Konštantína. V tom čase sa veľmi rozšíril arianizmus, ktorý popieral božstvo Ježiša Krista. Hilár sa so všetkými silami snažil tento blud potlačiť. Konštancius pine podporoval arianizmus a keďže Hilár napomenul aj jeho, poslali ho do vyhnanstva do Frýgie v Malej Ázii. No aj odtiaľ listami povzbudzoval svojich veriacich, aj svojej dcéry Abre písal, aby zostala verná Kristovi. V roku 359 ho donútili ísť do Seleucie na snem, ktorý sa tam mal konať. Avšak vznikla tam roztržka medzi arianmi a pravovernými. Spolu išli k cisárovi do Konštantínopolu, aby ich rozsúdil. Hilár sa však stal veľmi nepohodným pre svoju neoblomnosť, odhodlanosť a výsečnosť, s akou bojoval proti arianom. Císal ho teda poslal naspäť do Galie. V roku 360 sa teda vrátil do Poitiers. Tam bol s nadšením privítaný. Jeho dcéra Abra sa tiež veľmi tešila s otčovou návratu. Nežila však dlho, zomrela ako 17-ročná. Je tiež zapísaná do zoznamu svätých. Vidala Hilárovi našiel cestu k Bohu aj sv. Martin.

Hilára však čakala doma robota. Bolka Hilárovi našiel cestu k Bohu aj sv. Martin. Hilára však čakala doma robota. Bolka Hilárovi našiel cestu k Bohu aj sv. Martin. Hilára však čakala doma robota. Bolka Hilárovi našiel cestu k Bohu aj sv. Martin. Hilára však čakala doma robota. Bolka Hilárovi našiel cestu k Bohu aj sv. Martin.